

Versenykiírás

XXVIII. Teleki Pál Kárpát-medencei Földrajz–Földtan Verseny

2019/2020. tanév

A verseny kiírója és rendezője:

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT

A fővárosi forduló fővédnöke Tarlós István Úr, Budapest főpolgármestere

Szakmai együttműködők:

- Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium
- Bükk Nemzeti Park Igazgatóság (Eger)
- ELTE TTK
- Eszterházy Károly Egyetem (Eger)
- Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat (MBFSZ)
- Magyarhoni Földtani Társulat
- Magyar Földrajzi Társaság
- TermészetBÚVÁR Alapítvány
- TIT Szövetség tagegyesületei, TIT Bugát Pál Egyesület

Határon túli szakmai partnerek:

- Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete (Szabadka)
- Felvidéki Tehetségsegítő Tanács (Komárom)
- GENIUS Jótékonyági Alapítvány (Beregszász)
- Kárpátaljai Magyar Pedagógus-szövetség (Beregszász)
- II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (Beregszász)
- Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége (Csíkszereda)
- Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége (Komárom)
- Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete (Újvidék)

Támogatóink:

- Budapest Főváros Önkormányzata
- Emberi Erőforrások Minisztériuma
- Emberi Erőforrás Támogatáskezelő – Nemzeti Tehetség Program (NTP)
- Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. - Nemzeti Együttműködési Alap (NEA)
- Nemzeti Park Igazgatóságok

A verseny szervezésével és lebonyolításával kapcsolatos információk:

a Magyar Természettudományi Társulat www.mtte.hu és

a TermészetBÚVÁR c. magazin www.tbuvar.hu honlapján olvashatók.

A versenyt a Magyar Természettudományi Társulat (továbbiakban: MTT) földrajz–földtan témakörben magyarországi és külhoni, magyar anyanyelvű iskolák 13-14 tanulói számára hirdeti meg két kategóriában: hetedik és nyolcadik évfolyam. A verseny magyarországi fordulóra és a Kárpát-medencei döntőre az MTT központi feladatalapokat készít a versenykiírásban megadott ismeretanyagból.

A verseny három fordulóból áll:

- 1) iskolai / Budapesten kerületi
- 2) megyei / Budapesten fővárosi
- 3) Kárpát-medencei döntő

Minden, a versenyben részt vevő iskolának az első fordulót megelőzően regisztrálnia kell az MTT honlapján az ott leírt útmutató szerint. Regisztráció csak az iskoláktól fogadható el.

Az iskolák regisztrációját 2019.november 04. és 2020. január 17. között várjuk.

Határidőn túli regisztrációra nincs lehetőség!

A megyékben a *regisztrált iskolák*, Budapesten pedig a *kerületi versenyfelelősök 2020. február 12-től* tölthetik le a központi feladatsort.

A verseny ismeretanyaga és fordulói:

1. Megyékben iskolai / Budapesten kerületi forduló:

2020. február 17. hétfő 15:00 óra

A **megyékben** a verseny első fordulóját az MTT által biztosított egységes központi feladatlappal az iskolák szaktanárai szervezik meg. Az iskola feladata a feladatlapon nyomtatása, a verseny lebonyolítása, a továbbjutók adatainak megküldése az MTT-be.

Minden megyében a megyei versenyfelelős határozza meg a megyei döntőbe jutás feltételeit, melyet az egyedi versenykiírásban tesz közzé 2019. október 17-ig bezárólag.

A verseny megyei fordulóról tájékozódás céljából a megyei TIT Szervezetek, és a kijelölt iskolák versenyfelelőseivel kell felvenni a kapcsolatot. A megyei felelősök elérhetőségét az MTT honlapján (www.mtte.hu) tesszük közzé 2019. szeptember 30-ig.

Budapesten a kerületi versenyfelelősök feladata a feladatlapon nyomtatása, a verseny lebonyolítása, az értékelés és az eredménylista megküldése az MTT-be. Kerületenként és évfolyamonként 2-2 tanuló nevezhető a budapesti döntőre.

A központi feladatlap 100 pontos, megoldásának időtartama 90 perc.

A megyékben az iskolák, Budapesten a kerületi versenyfelelősök nevezik a második fordulóra jutott diákokat a Társulat honlapján (mtte.hu). Határidő: **2020. február 21. péntek**

Az iskolai/kerületi forduló ismeretanyaga:

7. évfolyamos tanulók részére:

- Időjárás, éghajlat elemei. Térképészeti alapismeretek.
- A Naprendszer és a Föld. Hegységképződés, a felszín változásai. Kőzetek, ásványok, mészkőhegységek formakincse. Kontinensek, óceánok. Földrajzi fókuszok. Felszíni és felszín alatti vizek.
- Földrajzi információk értelmezése, pénzügyi alapismeretek.
- Éghajlati övezetek jellemzői.
- A kőzetlemez mozgása, külső erők, talaj, Földünk története.

8. évfolyamos tanulók részére:

- Időjárás ismeretek, az éghajlati övezetesség - Tájékozódás a térképen és a valóságban
- A Föld és a Világegyetem - A Föld, a Föld felszíne, a felszín változásai, domborzat
- Európa általános természetföldrajza, népessége, Európai Unió jellemzői - Kárpát-medence felszíne
- Magyarország nagytájainak természeti adottságai, idegenforgalma, népessége, településtípusai.

Javasoljuk a szaktanároknak, hogy a verseny iskolai fordulóján induló diákoknak adják meg a felkészüléshez az alábbi internetes címeket:

OFI 7. osztályos földrajz tankönyv letölthető:

http://tankonyvkatalogus.hu/pdf/FI-506010701_1__teljes.pdf

OFI 8. osztályos földrajz tankönyv letölthető:

http://tankonyvkatalogus.hu/pdf/FI-506010801_1__teljes.pdf

OFI 5. osztályos természetismeret tankönyv letölthető:

http://tankonyvkatalogus.hu/pdf/FI-505020501_1__teljes.pdf

OFI 6. osztályos természetismeret tankönyv letölthető:

http://tankonyvkatalogus.hu/pdf/FI-505020601_1__teljes.pdf

2. Megyei / fővárosi forduló:

2020. április 4. szombat 10:00-12:00 óra

A megyei forduló megvalósításában a megyei TIT szervezetek, ennek hiányában kijelölt iskolák segítenek. A megyei forduló részvételi díját a megyei szervező határozza meg és teszi közzé a megyei versenykiírásban.

A fővárosban a Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium (1082 Budapest, Horváth Mihály tér 8. Tel: 210-1030, Fax: 210-0745) bonyolítja a versenyt Víz Zsolt vezető szaktanár (elérhetősége: vizsol@fazekas.hu; 06-30-552-8159) koordinálásával.

A megyei/budapesti döntőn a versenyzők az MTT által összeállított központi feladatlapot oldanak meg. A központi feladatlap 100 pontos, holtverseny esetére +10 kérdésből áll, a megoldás időtartama 120 perc. A dolgozatokat központi javítókulcs alapján a helyi versenybizottság javítja és értékeli. A megyékből a legmagasabb pontszámot elért **egy** 7. évfolyamos és **egy** 8. évfolyamos tanuló, a fővárosból a legmagasabb pontszámot elért **három** 7. évfolyamos és **három** 8. évfolyamos tanuló jut a Kárpát-medencei döntőbe.

Az erdélyi, felvidéki, kárpátaljai és vajdasági résztvevők a helyi fordulók legjobbjaiból kerülnek a Kárpát-medencei döntőbe. Az MTT-vel előzetesen egyeztetett és megállapított létszámkeret alapján személyüket a határon túli versenyszervezők jelölik ki.

Ha a versenyző a megyei/fővárosi fordulón nem jelenik meg a megadott időpontban (nap, óra) akkor a versenybizottság a versenyzőt kizárja a versenyből! A versenyző kizárólag abban a megyében versenyezhet, ahol iskolába jár.

A megyei/fővárosi forduló eredményeit a versenyt rendező intézmény eljuttatja az MTT-nek, ezzel nevezi a döntőbe jutott diákokat/diákokat.

Beküldési határidő: 2020. április 8. szerda

A külföldi versenyszervezőktől 2020. április 17-ig várjuk a Kárpát-medencei döntőbe jutott diákok listáját.

A megyei/budapesti döntő ismeretanyaga:

7. évfolyamos tanulók részére:

- Térkép használata. Földrajzi információk értelmezése. Pénzügyi alapismeretek.
- A földrajzi övezetesség alapjai.
- A Föld belső felépítése és felszínfejlődése.
- Afrika, Ausztrália és a világtenger földrajza.

Tananyagon kívül:

- A TermészetBÚVÁR c. folyóirat „Világjáró” rovatának cikkei: 2019./3,4,5,6, 2020./1.
- Teleki Pál élete és munkássága (www.mtte.hu)

8. évfolyamos tanulók részére:

- Európa általános természetföldrajza, népessége, az Európai Unió jellemzői – a Kárpát-medence felszíne.
- Magyarország nagytájainak természeti adottságai, idegenforgalma, népessége, településtípusai.
- Magyarország gazdasági élete.
- TermészetBÚVÁR folyóirat „Hazai tájakon” rovatának cikkei: 2019/3, 4,5,6. 2020/1.
- Teleki Pál élete és munkássága (www.mtte.hu)

3. Kárpát-medencei döntő:

2020. május 15-16-17. (péntek-szombat-vasárnap)

Helyszíne: Eszterházy Károly Egyetem – Eger

A Kárpát-medencei döntő fordulói:

- írásbeli – 100 pont
- terepgyakorlat – 50 pont
- szóbeli – 50 pont

A versenyzők az első, *írásbeli* fordulót az MTT által összeállított központi feladatlap megoldásával teljesítik. A feladatlap 100 pontos, a megoldás időtartama 90 perc.

A Kárpát-medencei döntő második fordulója gyakorlati jellegű. A két évfolyam versenyzőinek közösen szervezett *terepbejárásából* és a terepbejáráson bemutatottak alapján készített feladatsor megoldásából áll. A feladatlap 50 pontos, megoldására 60 perc áll rendelkezésre.

A Kárpát-medencei döntő harmadik fordulója az évfolyamonként szervezett *szóbeli* verseny. Ennek során a versenyzők tételsorból kihúzott témákban rövid, **5 perces** előadásokat tartanak, ami térképhasználattal és a terepi fordulóhoz kapcsolódó közet-felismerési feladattal egészül ki. A versenyző a szóbeli előadás előtti felkészülés ideje alatt jegyzeteket készíthet. A szóbeli versenyen csak a szervezők által biztosított falitérképek, atlaszok használhatók. A szóbeli fordulón 50 pont érhető el.

A versenyzők és a felkészítő tanárok emléklapot kapnak. Évfolyamonként a verseny első hat helyezettje és felkészítő tanára oklevelet és különdíjakat kap, míg a Kárpát-medencei első helyezett diákok és tanáraik a Teleki Pál érem elismerésben is részesülnek.

**A döntő első 3-3 helyezett versenyzője és a határon túli régiók legeredményesebb diákjai 2020 nyarán részt vehetnek az MTT által tervezett egy hetes
IV. Kárpát-medencei Tehetség táborban.**

A Kárpát-medencei döntő ismeretanyaga:

7. évfolyamos tanulók részére:

- Térkép használata. Földrajzi információk értelmezése. Pénzügyi alapismeretek.
- A földrajzi övezetesség alapjai.
- A Föld belső felépítése és felszínfejlődése.
- Afrika, Ausztrália, Amerika, a sarkvidékek és a világtenger földrajza.
- Ázsia természetföldrajza.

A tananyag felül:

- A TermészetBÚVÁR c. folyóirat „Világjáró” rovatának cikkei; 2019/3, 4,5,6. 2020/1,2.
- Teleki Pál élete és munkássága; letölthető: www.mtte.hu,
- Alapvető térképészeti, közzettani-földtani ismeretek.
- A döntő szakmai terepbejárásán szerzett ismeretanyag.

8. évfolyamos tanulók részére:

- Kárpát-medence természetföldrajza - Európa természeti, társadalmi, gazdasági földrajza.

A tananyag felül:

- A TermészetBÚVÁR c. folyóirat „Hazai tájakon” rovatának cikkei; 2019/3, 4,5,6. 2020/1,2.
- Teleki Pál élete és munkássága; letölthető: www.mtte.hu
- Alapvető térképészeti, közzettani-földtani ismeretek.
- A döntő szakmai terepbejárásán szerzett ismeretanyag.

Ajánlott tankönyvek:

- Földrajz 7. FI 506010701/1 (Újgenerációs tankönyv) - Földrajz 7. AP-071306
- Földrajz 7. MS-2609 ehhez kapcsolódva: - Földrajz 7. kieg. MS-2979U
- Földrajz 8. tankönyv - FI-506010801/1 - Földrajz 8. AP-081305
- Földrajz 7. MS-2609 (nem tévedés, a tankönyv európai része a nyolcadikosoknak!)
- Földrajz 8. MS-2613 - Földrajz 8. kieg. MS-2983U

A három napos Kárpát-medencei döntő technikai bonyolításához (szállás, étkezés és helyi utazások) történő hozzájárulás mértékéről a későbbiekben adunk tájékoztatást.

Kapcsolat:

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT

Kovács Eszter ügyvezető igazgató

tel: +36-1-266-1101, +36-30-296-4556

e-mail: mtt.titkarsag@mtt.t-online.hu

Levelezési cím: 1137. Budapest, Jászai Mari tér 4/A I.em.1.

Szeretettel várjuk a nevező iskolákat, tanáraikat és diákjaikat.
Jó felkészülést és sikeres versenyzést kívánunk!

Budapest, 2019.08.30.

Dr. Tardy János, PhD s.k.
c. egyetemi tanár,
az MTT ügyvezető elnöke

Dr. Gábris Gyula, az MTA doktora s.k.
professzor emeritus,
az MTT alelnöke